

Werkwijzer Jeugdwerk

‘Werkwijzer bij Beleidsplan Goede Herderkerk Epe’.

2014-2015 versie1(juni 2014)

Protestantse Kerk

Goede Herderkerk Epe

Opgesteld door: Jeugdraad,
de werkgroepleden uit de GHK Epe

Voorwoord

Deze werkwijzer is een document dat onlosmakelijk is verbonden met het Jeugdbeleidsplan van de Goede herder kerk Epe 2013-2018. Het kan gezien worden als een dynamische werkwijzer op de gekozen langere termijn visie van deze kerk. Deze visie en missie staat duidelijk omschreven in het Beleidsplan van deze kerk.

In deze werkwijzer staat beschreven hoe deze visie wordt vormgegeven. Er is gekozen voor deze documentstructuur omdat de ontwikkelingen in het verzorgingsgebied kunnen vragen om een directe aanpassing qua beleid. Ook kan er op deze manier snel worden geschakeld bij ontwikkelingen die tijdens het maken van het Beleidsplan nog niet te voorzien waren. Het moge duidelijk zijn dat de werkwijzer nooit in strijd kan zijn met het gekozen Beleidsplan. We focussen ons in de werkwijzer en de daarbij behorende bijlagen en ingewonnen informatie vooral op de gekozen doelstellingen voor de korte termijn.(bijlage3)

Wij willen op deze manier duidelijk inzicht te geven in de werkwijze van de Goede Kerk Epe en hopen dat deze werkwijzer bijdraagt aan het zaaien, bloeien en groeien van het Jeugdwerk binnen ons verzorgingsgebied.

Willem Nijhof
Jeugdouderling

Inhoudsopgave

1. Jeugd anno 2013	4
2. SWOT-analyse huidig jeugdwerk GHK	5
3. Missie, visie, doelstellingen en doelgroepen	8
4. Beleidsthema's en beleidsvoornemens	9- 11
5. Slotwoord	12

Bijlagen:

- (1) Catechese en Jeugdwerk in de kerkorde
- (2) Organogram
- (3) Doelstelling keuzes seizoen 2014-2015
- (4) Overzicht lijst jeugdwerk 2014-2015
- (5) Enquete Jongeren
- (6) Werkplan seizoen 2014-2015
- (7) Enquete Catechese A en B
- (8) Profiel Jeugdmedewerkers

1. Jeugd anno 2013 (Generatie Einstein)

De vraag is niet of de jongere er klaar voor is, maar of wij er klaar voor zijn.

In het Beleidsplan wordt duidelijk omschreven dat we met een nieuwe generatie te maken krijgen op het gebied van jeugdwerk. We mogen gerust stellen dat de altijd aanwezige generatiekloof binnen een kerkgemeenschap door deze nieuwe generatie alleen maar groter dreigt te worden. De generatie Einstein is daarentegen ook een generatie die ons als kerk nieuwe kansen biedt. Dat vergt echter wel een aantal stappen op het gebied van jeugdwerkbeleid. We zullen daarvoor op een aantal vlakken buiten onze comfortzone als kerk moeten gaan treden. Welke stappen we hiervoor willen gaan nemen vindt u terug in hoofdstuk 4 van deze werkwijzer.

2. SWOT-analyse - jeugdwerk Goede Herder Kerk

2.1. Inleiding

Om de onderstaande samenvatting van de SWOT analyse prettig leesbaar te houden hieronder nogmaals de analyse met daaronder de samenvatting:

Interne analyse:

Bepalen van de sterke en zwakke punten, zijnde de kenmerken van het jeugdwerk. Het gaat dus expliciet om de interne elementen.

Externe analyse:

Bepalen van de kansen en bedreigingen, zijnde de ontwikkelingen, gebeurtenissen en invloeden waaraan het jeugdwerk onderhevig is. Hier gaat het dus expliciet om de externe elementen.

Interne analyse:

Sterke punten:

- S1: Organisatie en bestuur
- S2: Duidelijke identiteit
- S3: Open staan voor vernieuwingen
- S4: Enthousiaste ambtsdragers en vrijwilligers
- S5: Financiële middelen
- S6: Deelname jeugdwerk onder de 12 jaar
- S7: Incidentele activiteiten onder de 12 jaar
- S8: Doorgaande lijn in het jeugdwerk aanbod
- S9: Jeugdwerkactiviteiten maken gebruik van methodieken
- S10: Speciale (doelgroep) diensten /vieringen (aanbod en deelname)
- S11: Catechese 12/13 jarigen
- S12: Liefdevolle relaties (*er wordt gewerkt vanuit de opdracht elkaar lief te hebben*)
- S13: *Communicatie en PR*

Zwakke punten (punten die aandacht behoeven):

- Z1: Doelmatige structuur (*veel eilandjes in het jeugdwerk*)
- Z2: Strategisch beleid (*visie onduidelijk ; beleid niet bekend bij strategische mensen in het jeugd-werk; te lang doorgaan op huidige weg; leeftijd bovengrens onduidelijk*)
- Z3: Doelstellingen (*de communicatie over en evaluatie van vastgestelde doelstellingen*)
- Z4: Vrijwilligersbeleid (*werven, trainen en uitzwaaien vrijwilligers*)
- Z5: Catechese (*visie, beleid en (eind)verantwoordelijkheid*)
- Z5: Naar buitengericht jeugdwerk (*missionair*)
- Z6: Eenzijdig jeugdwerk aanbod (*vooral geconcentreerd op het inwijden van de jeugd*)
- Z7: Deelname en betrokkenheid 16+ jongeren (*dalende lijn zet zich al in vanaf 13/14 jaar*)
- Z8: Intergeneratieve activiteiten/leren (jong & oud)
- Z9: Geloofsbeleving en jeugdcultuur van de jeugd staat onvoldoende in lijn met de reguliere kerkdiensten
- Z10: Visie en strategie jeugdpastoraat (*omzien naar elkaar*)
- Z11: Visie en strategie jeugddiaconaat (*present zijn voor de ander*)
- Z12: Ouderbetrokkenheid (*meedoen en meedenken, stimuleren van hun kinderen*)
- Z13: Bieden van geloofsopvoedingsondersteuning aan ouders
- Z14: School en Kerk (contact/verbinding/uitwisseling)
- Z15: Sociale Media (*beperkte inzet en gebruikmaking van sociale media*)

Externe analyse:

Kansen:

K1: Tieners en jongeren hebben behoefte aan antwoorden op hun levensvragen / thema's

K2: Tieners en jongeren hebben identificatiefiguren nodig om te kunnen groeien in hun geloof.

K3: Er is behoefte aan onderling contact en netwerken (virtueel en real-life) (*zowel bij ouders als de jeugd*).

K4: Samenwerking met andere kerken (en identiteitsgebonden instellingen).

K5: Aanhaken bij landelijke events en thema's (EO jongerendag / Serious Request, ect).

K6: De multimedia-cultuur spoort aan tot ontwikkelen van nieuwe manieren voor communicatie en contact.

K7: Lering trekken uit succesvolle projecten/keuze's/aanbod/ ect. bij vergelijkbare kerken/-instellingen/organisaties.

K8: Inzet maatschappelijke stages.

Bedreigingen:

B1: Invloeden van de 'peer-group' (vriendengroep=> volgen elkaar waar enkelen voorop lopen binnen de groep en een bepaalde richting in gaan)

B2: Veel aanbod en weinig tijd (*meedoen is geen vanzelfsprekendheid*).

B3: 'Nieuwe' vrijwilliger wil zich niet voor langere tijd binden en werkt het liefst projectmatig.

B4: Negatief imago (kerk en kerkelijk jeugdwerk).

B5: Blijvende passiviteit, angst voor veranderingen (*m.h.o.o. de aansluiting bij postmoderne mens/mentaliteit*).

B5: Teruglopende financiën .

B6: Maatschappelijk ontwikkeling waarbij mensen zich minder verbonden voelen c.q. genoodzaakt ziet om zich te binden aan een gemeenschap (kerkelijke gemeente).

Samenvatting SWOT voor beleidsplan seizoen 2014-2015

STERK:

-Jeugdwerk tot 10 jaar kent voldoende structuur, mogelijkheden en variatie. Waar gewenst actief aanbieden begeleiding en training voor leiding. Wel goed om ook hier te kijken naar nieuwe vormen van spel en communicatie die aansluiten bij de Einstein generatie.

-Jeugdwerk tussen 10-12 jaar is al moeilijker te motiveren, maar nog wel steeds in goede aantallen aanwezig. Kennisniveau over onderwerpen uit de bijbel mag wel beter; ook thuis voldoende meegeven! Meer aandacht geven aan overstap naar catechese(wellicht ander woord!) omdat dit een belangrijke stap is. Is huidige opzet Einsteinproof?

ZWAK:

-veel eilandjes: is het wellicht zinvol om een paar activiteiten samen te voegen? Maakt communicatie ook eenvoudiger

-missionair weinig actie, structureel jaarlijks in werkwijzer meenemen

- binden van 16+

-verbondenheid jeugd ouderen/ouders/school (Z8-t/mZ14)

-social media/PR structuur?

KANSEN:

- optimaliseren contactmomenten, maak gebruik van Einsteincommunicatie; what's app enz. (K6)
- samenwerken met andere kerken en wellicht een aantal activiteiten delen. Betekent meer slagkracht en minder belasting op gebied van bezetting.
- aanhaken bij landelijke en/of regionale activiteiten

BEDREIGINGEN:

- peer-group bewegingen
- veel aanbod/prikkels=> kies de goede momenten
- vinden vrijwilligers steeds vaker projectmatiger en niet structureel
- behoefte om bij een kerk te horen en zich te binden staat onder druk

3. Missie, visie, doelstellingen en doelgroepen

3.1. Inleiding

De missie, visie,doestellingen staan duidelijk omschreven in het beleidsplan. We willen in dit hoofdstuk wat dieper ingaan op de verschillende doelgroepen:

3.2.4. Doelgroepen (overzicht bijlage 4)

Binnen het jeugdwerk van de Goede Herderkerk onderscheiden we vier doelgroepen:

- kinderen en jongeren van 0 – 21 jaar.
Als we wat verder inzoomen kunnen we deze doelgroepen ook weer onderverdelen in een aantal specifieke doelgroepen:
- 0-4 jaar
- 5-10 jaar
- 10-12 jaar
- 13-16 jaar
- 16-21 jaar

Het moge duidelijk zijn dat deze verschillende doelgroepen elk hun specifieke behoeften en aanpak nodig hebben. In hoofdstuk 4 zal hier dieper op ingegaan worden.

- coaches (leidinggevend en begeleiders) actief in het jeugdwerk

Ook aan de coaches worden verschillende eisen gesteld, afhankelijk van de te bedienen doelgroepen jeugd zoals hierboven beschreven. In hoofdstuk 4 wordt hierop dieper ingegaan.

- ouders van de jeugd van 0 – 21 jaar (m.b.t. hun betrokkenheid op het jeugdwerk).

De ouders spelen een cruciale rol bij de geloofsopvoeding van hun kinderen. Zij en de scholen waarop zij zitten hebben immers de meeste contactmomenten. Wij zijn ervan overtuigd dat ook hier nog veel winst te behalen valt.

- de ambtelijke vergaderingen binnen de gemeente.

De vergaderstructuur binnen onze gemeente moet zo goed mogelijk op elkaar afgestemd zijn en waar gewenst informatie worden gedeeld. Binnen het organogram(zie bijlage 2) is deze structuur uiteengezet.

4. Beleidsthema's en beleidsvoornemens

4.1. Inleiding

De visie kan vervolgens worden vertaald in een aantal beleidsthema's die als concrete doelstellingen gelden voor de komende jaren. **In 4.2. worden de speerpunten** van beleidsthema's en beleidsvoornemens voor de komende tijd genoemd. **In 4.3. staat het totaaloverzicht van alle beleidsthema's en beleidsvoornemens.** Verder maakt de jeugdraad per jaar een werkplan(zie bijlage 6) uit onderstaande beleidsthema's en beleidsvoornemens.

4.2. Speerpunten beleidsthema's en beleidsvoornemens 2013 – 2017

In haar vergadering van 17 juli 2013 heeft de jeugdraad besloten om de volgende beleidsthema's en beleidsvoornemens tot speerpunten te maken:

(4) Vieren met kinderen en jongeren

(5) Leren, geloofsgroei (catechese):

(10) Vinden & Verbinden (missionair →(kerk naar buitengericht)

(11) Ouders en het jeugdwerk

(13) Vrijwilligers-(beleid)

(14) Communicatie en PR

4.3. Totaaloverzicht beleidsthema's en beleidsvoornemens 2013 – 2017

(1) Beleid:

1. Nu de missie, visie en de hoofddoelstelling van het jeugdwerk voor de komende beleidsperiode bekend is (zie hoofdstuk 4) het (opnieuw) formuleren van de doelstellingen van de bestaande afzonderlijke jeugdwerkactiviteiten.
We willen het komende seizoen(2014-2015) de bestaande activiteiten die tot de onder 4.2 genoemde speerpunten behoren optimaliseren en waar gewenst nieuwe activiteiten ontplooiën om de doelstellingen te halen. In de seizoenen daarna zal gekeken worden of er ruimte is om ook andere speerpunten meer aandacht te geven. Dit alles binnen de mogelijke capaciteit.
2. Zorgen (werkafspraken maken) dat jeugdwerkactiviteiten blijvend opereren vanuit de geformuleerde doelstellingen. De leiding van het jeugdwerk zal uiterlijk in september 2014 op de hoogte gebracht worden van de nieuwe doelstellingen, zodat het beleid hierop aangepast kan worden en de leiding hierop kan inspelen.
3. Om uitvoering te geven aan de beleidsthema's en beleidsvoornemens, per jeugdwerkseizoen, jaarlijks een evenwichtig werkplan opstellen en deze geregeld evalueren.
Zie werkplan in bijlage(6)

(2) Organisatie en structuur:

1. Het opzetten van een doelmatige organisatiestructuur voor het jeugdwerk die past bij deze tijd en beschikbaarheid van vrijwilligers. Zie organogram in beleidsplan
2. Het opstellen van een huishoudelijk reglement voor de organisatiestructuur en taken van het jeugdwerk in de nieuwe structuur. Dit zal later dit jaar gebeuren indien gewenst.
3. Opstellen en uitwerken van taakomschrijvingen en profielomschrijvingen voor jeugdambtsdragers en coaches (leidinggevenden). Zie bijlage (8)
4. Het verder uitwerken en vastleggen van de onderlinge uitwisseling en samenwerking met het jeugdwerk van Regenboog kerk. Samenwerking Regenboogkerk zal in seizoen 2014-2014 op oude voet doorgaan en waar gewenst aangepast worden
5. Zoeken naar mogelijkheden betreffende de onderlinge uitwisseling en (eventuele) samenwerking met andere geloofsgemeenschappen binnen Epe. Zie werkplan bijlage (6)

(3) Participatie:

1. Kwalitatief meer zicht krijgen op wie er nu precies deelnemen aan de jeugdwerk-activiteiten en wie niet. Dit structureel maken als input om op te anticiperen. Zie bijlage (3)
2. Gericht navraag doen waarom bepaalde groepen kinderen en/of jongeren niet deelnemen aan het totaal aanbod van jeugd- en jongerenwerk en waar hun behoeften liggen. zie werkplan bijlage (6)
3. Deelname van de 12+ doelgroep aan het aanbod jeugd- en jongerenwerk vergroten (met name de 16+ doelgroep) zie werkplan (6)
4. Zoeken naar mogelijkheden om de jeugd en hun ouders in een vroegtijdig stadium te betrekken bij de (nieuwe) plannen en **activiteiten** binnen het jeugd- en jongerenwerk. zie werkplan (6) klankborden met jeugd=> zie ook enquête jeugd bijlage (4)

(4) Vieren met kinderen en jongeren

1. Zoeken naar nieuwe mogelijkheden om de kerkdiensten en vieringen voor de kinderen en jongeren van een grotere aantrekkingskracht te voorzien en het meer betrekken van de jeugd bij de diensten. Zie werkplan bijlage (6)
2. Zoeken naar mogelijkheden om de afstemming en wisselwerking van de kerkdiensten (en speciale diensten) met catechese en overige jeugdwerkactiviteiten beter te benutten. Jaarplan maken=> zie werkplan bijlage (6)
3. Zoeken naar nieuwe mogelijkheden en vormen voor speciale (experimentele) vieringen voor kinderen, tieners en jongeren. Zie werkplan bijlage (6)

(5) Leren, geloofsgroei (catechese):

1. Nieuwe visie ontwikkelen op het leren (geloofsoverdracht) van kinderen en jongeren in de gemeente. Zie werkplan bijlage (6) => structurele training aanbieden
2. Oriënteren op de mogelijke kansen van basiscatechese voor groep 7/8.
3. Aandacht (stimuleren) voor de doorstroom van catechisanten naar de voortgezette gespreksgroepen voor 16+ jongeren. Nu al oppakken => zie ook uitkomst in bijlage 7)

(6) Ontmoeten, Ontspannen, Gemeenschap:

1. Onderzoeken van de belangstelling en mogelijkheid om nieuwe vormen van - fun, faith en relation - jeugdwerkactiviteiten (meer projectmatig) op te zetten (voor alle doelgroepen in het jeugdwerk) zie werkplan bijlage (5 en 6)
2. Op meerdere tijden en momenten in het jaar herkenbare plekken organiseren en inrichten voor ontmoeting en ontspanning voor de jeugd.
3. Met de kinderen en jongeren (structureel) aanhaken bij een aantal landelijke activiteiten en ontmoetingen. Zie bijlage (6)
4. De mogelijkheid en belangstelling onderzoeken voor het organiseren van kinder- en tienerkamp/weekend. Zie bijlage (6)

(7) Intergeneratief (jong en oud):

1. Visie en activiteiten ontwikkelen op het structureel verbinden van generaties social media uitleg aan ouderen door jongeren? Speciale dienst=> zie bijlage (6)

(8) Jeugdpastoraat:

2. Het ontwikkelen van visie en beleid voor (eigentijds) jeugdpastoraat
3. Vrijwilligers bewust maken van en toerusten tot pastoraat door middel van de bestaande jeugdwerkactiviteiten.
4. Zoeken naar mogelijkheden om niet deelnemende tieners en jongeren pastoraal te bereiken.

(9) Jeugddiaconaat:

1. In nauwe samenwerking met het college van diakenen het ontwikkelen van visie en beleid voor (eigentijds) jeugddiaconaat.
Vrijwilligers bewust maken van en toerusten tot diaconaat door middel van de bestaande jeugdwerkactiviteiten
2. Zoeken naar mogelijkheden om met groep jongeren (16 – 21 jaar) op een diaconale werkvakantie te gaan. Ism Heidebeek of landelijke stichting, of eigen diaconie

(10) Vinden & Verbinden (missionair →(kerk naar buitengericht)

1. Herkenbare (laagdrempelige) activiteiten organiseren voor ‘nieuwe’ kinderen, tieners en jongeren in Epe breed waarin op creatieve wijze wordt verwezen naar God. Hoe vaak per jaar is wenselijk en haalbaar?=>alle doelgroepen?
2. Pionieren om nieuwe vormen van gemeenschap en kerk-zijn te verkennen / vorm te geven. Thegodstory/concerten/sportieve activiteiten
3. Zoeken naar (nieuwe) mogelijkheden om de relatie en samenwerken tussen kerk en school gestalte te geven. Samenwerken op het gebied van buitenschoolse activiteiten?

(11) Ouders en het jeugdwerk

1. Onderzoeken en navraag doen aan het belang dat ouders aan het jeugdwerk hechten en daarop anticiperen. Uitd(R)agen van en naar ouders zie ook werkplan bijlage (6)
2. Het zoeken en gebruiken van middelen om ouders meer te betrekken bij en te overtuigen van het belang van kerkelijk jeugdwerk.

(12) Geloofsopvoedingsondersteuning:

1. Kerkenraad adviseren in het toerusten van ouders m.b.t. de geloofsopvoedingsondersteuning.
- 2.

(13) Vrijwilligers-(beleid)

1. Het ontwikkelen van vrijwilligersbeleid gericht op een kwalitatieve goede werving, begeleiding en training van de vrijwilligers. Ook terug te vinden in (2) punt3
2. Organiseren van jaarlijks structurele toerustings- en coachingsmomenten voor de vrijwilligers. Aanbod wellicht op de website plaatsen!

(14) Communicatie en PR

1. Het vormgeven van moderne eenduidige en herkenbare communicatie mogelijkheden (vormen) met de verschillende doelgroepen binnen het jeugdwerk ism jeugdmedewerker

Vrijwilligers in het jeugdwerk helpen met het zoeken en gebruiken van social media middelen om met kinderen en jongeren (interactief) in contact te komen.

SLOTWOORD

Tijdens het samenstellen van het beleid- en werkplan voor het jeugdwerk kwam ik tot de conclusie dat er al erg veel in onze kerk wordt gedaan en veel zaken al goed geregeld zijn. Toch zijn er nog veel zaken die wellicht nog wat beter kunnen of nog helemaal niet gebeuren. Hiervoor hebben we eenvoudigweg op dit moment niet de slagkracht. Extra slagkracht is gewenst en ik ben blij dat hier ook door de kerkenraad gehoor aan is gegeven.

We hebben dan ook besloten om voor het eerste jaar een aantal speerpunten te kiezen zoals u hebt kunnen lezen.

Ik wil iedereen bedanken die mee heeft gewerkt aan het tot stand komen van dit beleidsplan, op welke wijze dan ook.

We hopen ook de komende jaren met behulp van dit beleidplan optimaal invulling te kunnen gaan geven aan het werk op de akker van onze Heer.

Epe, juni 2014

Namens de Jeugdraad

Willem Nijhof

BIJLAGE 1

Catechese en Jeugdwerk in de Kerkorde

1.1. Inleiding

In de kerkorde van de Protestantse Kerk in Nederland is de beschrijving over het doel en de bedoelingen van de catechese en het jeugdwerk vastgelegd.

We kiezen ervoor om deze beschrijving hieronder integraal over te nemen en als zodanig op te nemen in dit rapport als een soort van 'vertrekpunt'.

1.2. ORDINANTIE 9 DE GEESTELIJKE VORMING

II. VORMING, TOERUSTING EN CATECHESE

Artikel 2. Vorming en toerusting

1. De kerkenraad nodigt, vanwege de roeping van de gemeente om leerling te blijven op de weg van haar Heer, de leden van de gemeente uit om deel te nemen aan vormings- en toerustingswerk met het oog op hun geestelijke groei en het vervullen van de taken van gemeente en kerk.
2. De gemeente is, vanwege haar betrokkenheid bij de doop, medeverantwoordelijk voor de geloofsopvoeding van kinderen en de geestelijke vorming van jongeren in de gemeente en schept mogelijkheden om deze te stimuleren en te steunen.
3. Als leergemeenschap moedigt de gemeente haar leden aan om deel te nemen aan leeractiviteiten die in gemeente en kerk worden aangeboden.
4. De gemeente zal bij voorkeur in samenwerking met andere gemeenten en kerkelijke gemeenschappen de mogelijkheden onderzoeken en gebruiken om in en ten behoeve van haar omgeving vragen van geloof en leven aan de orde stellen.

Artikel 3. Catechese

1. Aan de jonge leden van de gemeente en verder aan allen die dit verlangen, wordt kerkelijk onderricht gegeven.
2. Dit kerkelijk onderricht betreft met het oog op de doeleinden van de catechese
 - het lezen en verstaan van de Heilige Schrift;
 - de eredienst, de liederen en gebeden;
 - de belijdenis en de geschiedenis van de kerk;
 - het leven als christen in de wereld.
3. Bij de invulling van het kerkelijk onderricht, de keuze van de leermiddelen en de methode van de catechese wordt rekening gehouden met de leefwereld en de ontwikkeling van hen die het onderricht ontvangen.
4. Bijzondere vormen van catechese zijn onder meer belijdeniscatechese, introductiecatechese, doop- en avondmaalscatechese en huwelijks catechese.
5. De catechese wordt gegeven onder verantwoordelijkheid van de kerkenraad, in de regel door de predikant. De kerkenraad kan de catechese geheel of ten dele opdragen aan daartoe bekwame leden van de gemeente of aan daartoe opgeleide leden van de kerk.
6. De in het vorige lid bedoelde gemeenteleden worden met het oog op hun werkzaamheden in de catechese begeleid door de predikant of een daartoe aangestelde kerkelijk werker.

IV. HET JEUGDWERK

Artikel 6. Werk met en ten behoeve van de jonge gemeenteleden

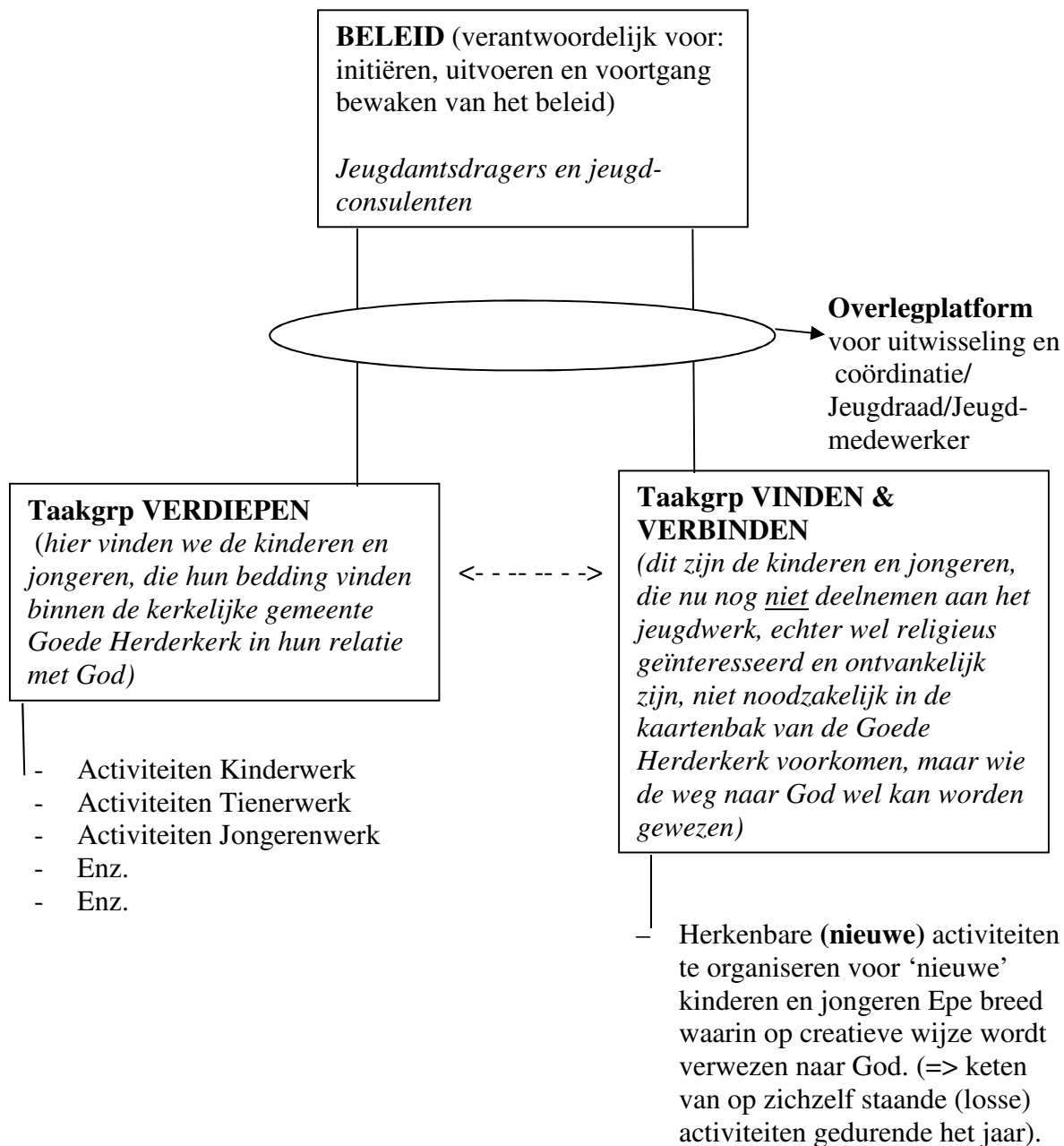
1. De gemeente geeft er blijk van naar haar jonge leden te willen luisteren en voert een op hun situatie afgestemd beleid.
2. In dit beleid is de deelname van jongeren in de eredienst opgenomen en hebben missionaire, diaconale en pastorale activiteiten van en voor jongeren een plaats.
3. De gemeente geeft in dit beleid uitdrukking aan haar medeverantwoordelijkheid voor de vorming en toerusting van de jeugd.
4. Het werk met en ten behoeve van de jeugd in de gemeente krijgt gestalte zowel in het eigen kerkelijk jeugdwerk als in het werk van jeugdorganisaties waarmee de gemeente contacten onderhoudt.
5. De verantwoordelijkheid voor de wijze waarop het werk met en ten behoeve van de jeugd wordt verricht, berust bij de kerkenraad.

Artikel 7. Medewerking aan de geestelijke vorming van de jeugd

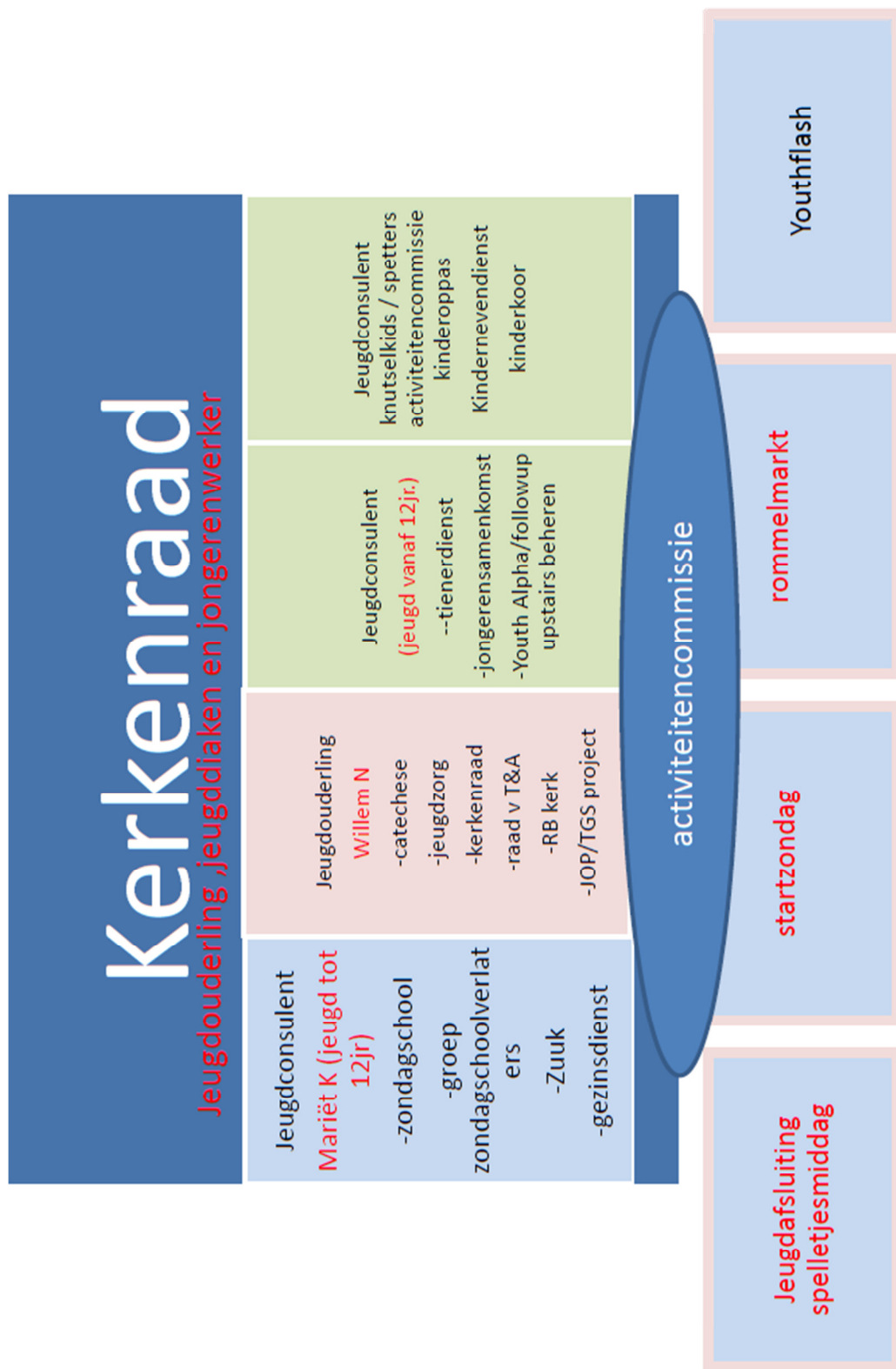
1. De gemeente heeft de opdracht mee te werken aan de geestelijke vorming van de jeugd waar deze wordt gevormd en onderwezen, met name in huis en school, en zoekt het geloof tot uitdrukking te brengen in de sociale en culturele verbanden waarin de jeugd zich oriënteert.
2. De gemeente bevordert het gesprek en de samenwerking tussen kerk en school.
3. Deze opdracht van de gemeente krijgt onder meer gestalte in het verzorgen van en het verlenen van medewerking aan godsdienstonderwijs en geestelijke vorming in onderwijsinstellingen en het onderhouden van contacten met het christelijk onderwijs.
4. De gemeente zal, bij voorkeur in samenwerking met andere gemeenten en kerkelijke gemeenschappen, de mogelijkheden onderzoeken en gebruiken om in de media waardoor jongeren worden bereikt, vragen van geloof en leven aan de orde stellen.
5. Krachtens haar missionaire opdracht tracht de gemeente met name in haar pastorale en diaconale activiteiten voorzieningen te scheppen voor jongeren die deze behoeven.

BIJLAGE 2

Organogram jeugdwerk GHK:

Organogram

Penningmeester: Helma Riphagen/Jeugddiaken Arnoud Riphagen

Toelichting organogram: kleurverdeling geeft aan wie voor welke onderdelen verantwoordelijk is en 1ste contactpersoon is; waarbij overal aanspreekpunt de jeugdouderling is die weer valt onder de kerkenraad. (Penningmeester is Helma Riphagen). In bijlage contactgegevens verantwoordelijke personen.

BIJLAGE 3

Doelstelling/ Keuzes voor het seizoen 2014-2015

Voor het kerkelijk seizoen 2014-2015 hebben wij als doelstelling dat het jeugdwerk binnen onze kerk goed in beeld wordt gebracht middels het beleidsplan 2013-2017 en de daarbij behorende werkwijzer.

Wij willen het komende seizoen vooral inzetten op:

- het vieren met kinderen en jongeren**
- leren, geloofsgroei**
- ouders en jeugdwerk**

We inventariseren nu hoe we met de verschillende doelgroepen in onze kerk aan het werk zijn.

Ook zal blijken of deze methodes nog steeds hun uitwerking hebben en invulling geven aan de bovengenoemde speerpunten.

De kritische vragen die we zullen moeten beantwoorden zijn de volgende:

Is de leiding voor de verschillende doelgroepen binnen de jeugd geschikt; zitten de juiste mensen op de juiste plek?

Hebben zij ondersteuning nodig op het gebied van trainingen, gezamenlijk overleg tussen de verschillende leidingen, al dan niet met een externe gesprekspartner.

Zijn de lesmethoden die we al langer gebruiken nog steeds geschikt? Moeten we alternatieven onderzoeken en daar de jeugd wellicht bij betrekken?

Hoe kunnen we ouders nog meer bij het jeugdwerk betrekken en het mooist zou zijn als zij het verlengstuk van het jeugdwerk in huis zouden kunnen zijn.

Wat willen we dit jaar bereiken voor de doelgroep 0-4 jaar, 5-10,10-12,13-16, 16+ groepen en wat willen we binnen 5 jaar bereiken?

BIJLAGE 4

Jeugdwerk per doelgroep bekeken seizoen 13-14	aantal kinderen	aantal leiding nodig	leiding beschikbaar	frequentie	welk lesmateriaal	ondersteuning leiding
jeugd 0-4 jaar						
kinderoppas	8 tot 15	2 vol / 1 jong	2 vol / 1 jong	elke zondag	Diverse kleurplaten , DVD & Speelgoed	1 jongere
jeugd 5-10 jaar						
zondagschool	50	6	6	elke zondag	Vertel het maar	
kinderkoor	4 tot 10	1	1	elke maandag	OK 4kids	
knutselkids	?	4	4	1x per week		*
Zondagschool Zuuk	?	3	3	elke zondag	Vertel het maar	
club zuuk	?	4	4	1x per week		
Kindernevendienst bij bijzondere diensten	50	3 per keer	3	3 x in het jaar	Vertel het maar en spelletjes	
jeugd 10-12 jaar						trainingaanbod verhalen vertellen
zondagschool	25	3	3	elke dag	Vertel het maar	
kinderkoor	0					
knutselspanners	?	4	4	1 x per week		
Zondagschool Zuuk	?	3	3	elke zondag	Vertel het maar	
club zuuk	?	4	4	1 x per week		
Kindernevendienst bij bijzondere diensten	25	3 per keer	3	3 x in het jaar	Vertel het maar en spelletjes	
jeugd 13-16 jaar						
Youth Alpha	10	2-Apr	3	10x/z.avond		
tienerdienst	20	2-Apr	2	1e zond/mnd		
club2gether	2ghk/10 RB	2	2	wekelijks	niet structureel	
catechese	22	4-Jun	2-3 in 2015?	wekelijks	Youth Alpha, Denkstof EO & opkijken.nl	nee, 1x toerustingsdag gehad
jeugd 16-21						
belijdenis catechese	2			seizoen		

follow up	3	2	0	elke zondag		
groei groep(draait nog niet in seizoen 13-14)						
Gezinsdienst						
<p>* Komende seizoen meer leiding nodig, omdat er kinderen zijn die motorisch achter zijn, en kinderen met gedragsproblematiek. (adhd) Dit vergt meer aandacht en begeleiding. Kijken zelf of ze hulp kunnen krijgen.</p>						

BIJLAGE 5:

Form. aantal	Leeftijd	Hoe ziet jouw ideale kerkdienst eruit?	Vind jij het lastig jouw geloof te uiten?	Wat kunnen we doen om jouw ongelovige vrienden in contact te brengen met het geloof/kerk?	Wat of wie maakt jou enthousiast over het geloof?	Hoe wil jij het geloof beleven/tijdstip? En willen je vrienden mee naar een ontmoeting?	Overige opmerking
1	16	Tijdstip is ok	Ja, niet veel vrienden zijn gelovig	Activiteiten die aanspreken	Jeugdwerkers maken duidelijk dat geloof niet saai hoeft te zijn	Eens per mnd, tienerdienst, gesprek, spelletjes Nee, willen er niets mee te maken hebben	-
2	12	Leuke muziek, niet te lange preek	Soms wel, als ze niet geloven en ze vloeken veel	Feestjes en tienerdiensten	Gelovige vrienden, liedjes over het geloof	Zondag kerk om 9.30 uur, 2x p/m nadenken over het geloof, leuke spelletjes. Sommige ongelovige vrienden durf ik dan wel mee te vragen	-
3	15	Geen kerk, death metal, max 1 uur	Ja, nee	activiteiten	Niemand	Kerk, 2x p/m. Luisteren naar live death metal Dan zou ik mijn vrienden ook wel mee durven te vragen	-
4	13	11.00 uur met jonge mensen	Ja, veel van mijn vrienden zijn niet gelovig	Een bijeenkomst voor jongeren	Vrienden en God	's avonds, 2x per maand. Zingen en lezen uit een jongerenbijbel. Weet niet of ik mijn vrienden dan mee durf te vragen	-
5	14	's avonds, band, opwekking, goede preek	Nee	Meenemen naar YA, EO jongerendag, evenementen organiseren	God	Opwekking, EO jongerendag, YA, 1x per week. Doen wat we nu ook al doen. Dan zou ik mijn vrienden ook wel mee durven vragen	-
6	13	WIFI-vrij, muziek	Nee, want ijk praat er niet over	Ze uitnodigen voor een dienst of activiteit	Jeugdwerk	Maakt mij niet uit, 2x p/m	-
7	13	Wifi en i-pad	Nee, praat er niet over	Keer naar ze toe gaan	jeugdwerk	Het maakt mij niet uit, sportmeeting bijv. voetbal. Dan zou ik mijn vrienden ook vragen	
8	13	Veel muziek, weinig gepraat, korte dienst, 11.00 uur	Ja, vooral als ze zelf niet geloven	Dienst die tieners aanspreekt, Wifi in de kerk	Mensen om me heen	Upstairs avonden, eens in de 2 weken En dan lekker over van alles kletsen, dan zou ik mijn vrienden ook mee willen nemen	
9	14	10.00 uur en 11.00 uur klaar	Ja, diverse klasgenoten zijn ongelovig	-	Ouders	- Eens per twee weken, spelletjes praten e.d. zou mijn vrienden niet durven te vragen	
10	15	Filmpje over onderwerp, goede spreker, lekkere band, dienst in de ochtend	Ja, reacties zijn vaak niet positief	-	Gelovige vrienden en jeugdacties, YA, relatie	Connectmeeting, 19.30 uur eens per week. praten, spelletjes, nedanken over god (stille ruimte van 20min.) Ik zou ze mee durven te vragen als het er relaxed is en niet regelachtig.	
11	15	Leuke liedjes, niet zo'n lange ingewikkelde preek aub	Ja, soms krijg je vervelende reacties	-	Ouders, vrienden	Gewoon relaxed en gezellig, waar maakt niet uit eens per week, praten over het geloof en spelletjes doen. Dan zou ik ze ook wel mee vragen idd	
12	13	Zorgen dat kinderen de dienst ook snappen, 10.00 uur zomer en winter, meer leuke muziek met andere instrumenten	Ja, want dan denken ze gelijk heel anders over je; alsof je dan niks mag	Veel geven god de schuld van alles: jullie moeten laten zien dat god meer is dan alleen maar bidden en naar de kerk gaan!	Dat er zó veel mensen geloven, dan moet hij wel bestaan!	's Zomers buiten in een park of zo, 2x in de maand, praten met elkaar. Dan zou ik m'n vrienden misschien ook mee vragen	
13	12	Meer opwekking, 10-11 of 19-20 uur Twitterdienst, dat je op de	Soms wel	Open diensten zoals tienerdiensten, dan worden ze meer enthousiat	Mensen die van die HGJB avonden organiseren, dan kom ik helemaal opgewekt thuis.	Zoiets als Upstairs en dan 's middags en 's avonds. Dienst of meeting om week op een vrijdag of zaterdag. Met elkaar praten, een film kijken enz. Zou ik mijn vrienden wel	

		preek kan reageren op een groot scherm of zo				durven te vragen	
14	16	Zelfde tijd als nu 10.00 uur	Nee, heb als eens een vriendin meegenomen naar connectgroep	Naar YA, connectgroep	Jeugdwerkers, connectgroep	Zaaltje in de kerk eens per week, met elkaar chillen, nadenktijd houden (stilzijn) Zou dan mijn vrienden denk ik wel mee durven te vragen	
15	web	Dienst waar het woord centraal staat	Soms	Woord moet centraal staan met een taalvaardige predikant. Verhaal moet authentiek zijn	Samenzijn in een dienst waar woordbediening centraal staat, waar je wordt geraakt en het ergens over gaat	Tijdens de kerkdiensten	We moeten het woord van god verspreiden en ervan getuigen. De huidige mens gaat voor inhoud en niet voor vorm
16	Web	Huidige vorm, maar aub om 10.00 uur	Soms best wel lastig	Vriend/vriendinnen dienst organiseren, zoals bij een vereniging en iets over elkaar vertellen, kan heel goed werken bij jongeren	Saamhorigheid tijdens en meeting na de dienst onder de koffie	Meer aandacht geven aan landelijke activiteiten, nog nooit gehoord tijdens afkondigingen zoals EO familiedag, pinksterconferentie	Niet te vroeg beginnen als we de jeugd in de kerk willen houden
17	web	Kort en krachtig, max 1 uur	Ja, je moet jezelf verantwoorden	Laagdrempelig, YFC achtige meetings	Sommige geloofsgenoten	-	Maak als kerk gebruik van sociale media
18	Web	1 uurs dienst; niet teveel poespas, ook speciale diensten max 75 min. Wellicht wat minder liederen zingen	Soms, met name mensen die er minder mee hebben, wil me niet opdringen	Niet te lange diensten, uitnodigingen in weekbladen en ev posters ophangen	De gemeente, mijn gezin	Voor jongelui wellicht vrij/za/zo avond? 1 of 2x p/m Maak het gezellig en zorg voor een vertrouwde sfeer, dan komt er vanzelf ruimte voor een gesprek over het geloof	Veel succes om het iedereen naar de zin te maken!
19	web	Meer liedjes en variatie hierin opwekking e.d. preek korter en meer items van deze tijd	Nee, mensen die niet geloven moeten weten dat er een God is	Evenement waar je jong en oud kunt ontmoeten	Ouders en oma	Eens per week	Laat jongeren meedenken over de dienst, zij hebben vaak tips

BIJLAGE 6

Werkplan Jeugdwerk goede Herderkerk voor seizoen 2014-2015

Dit werkplan betreft aandachtspunten voor de leiding van de diverse jeugdactiviteiten. Hierin worden bestaande activiteiten, die in het bestand lijst Jeugdwerk(Excelbestand) worden genoemd niet nogmaals genoemd. In deze lijst staan ook een aantal wensen genoemd die hierin nader worden uitgelicht. Hierbij worden op blad 3 van dit bestand eventuele wensen, aanpassingen genoemd om meer uit het jeugdwerk te halen of wensen van leiding of kinderen in te vullen.

0-4 jaar: kinderoppas geen aanvullende wensen

5-10 jaar: meer bijbelkennis gewenst=> er wordt in september/oktober 2014 een training door ons georganiseerd om oa. de leiding van de zondagschool hierin tips en trucs mee te geven. Dit sluit aan bij het speerpunt uit de werkwijzer (4) en(5) tab 4.2

Meer leiding gewenst bij Bijbelweek: jeugdraad/leiding zal hierin zelf meer leiding moeten werven, feedback is gewenst ivm mogelijkheden en/of hulp. Bovendien zal er door de in te vullen vacature voor jeugdwerker ook extra slagkracht beschikbaar komen op dit vlak. Werving voor kinderkoor: meer bekendheid maken op scholen. Op dit moment wordt er ook vanuit de dominee op dit vlak al actie ondernomen om meer (kinder)liederen in de kerk te zingen die ook op de basisscholen worden gezongen. Dit kan al een wervende invloed hebben. Wij hebben besloten dat de dirigent zeker voldoet en zeer enthousiast met de kinderen omgaat.

bij de knutselkids blijft het lastig om los van het knutselen voorzichtig iets van het geloof over te brengen. Ook dit item zal worden ingebracht in de eerder genoemde training (sept/okt 2014) voor leidinggevenden. Dit geldt ook voor de afdeling Zuuk waar dit nog gevoeliger ligt, zij worden vanaf dit seizoen ook meer betrokken bij het jeugdwerk om samen te kunnen sparren en zich meer betrokken te voelen en duidelijk onderdeel zijn van de GHK gemeente.

10-12 jaar: idem aan 5-10 jaar en afsluitende activiteit zoals bijvoorbeeld midgetgolf of het Smallert organiseren=> datum prikken Overdacht groep 7-8 naar catechese begeleiden door leidingen, kennismaken met elkaar.

13-16 jaar: EO jongerendag gaan we samen naar toe!

Promotie Koningsdag mei 2014 wellicht een vervolg in 2015

Wellicht vervolg gezamenlijke jeugddienst, vervolg op TGS ism andere kerken en JMeO?=>De Jeugdouderling houdt hierover contact met JmeO

Ideeën uitwisselen met andere kerken; Onze jeugdouderling heeft in mei 2014 gesprek met de jeugdmedewerker uit Vaassen om wat te sparren hierover en ook met JmeO. Ook de nieuwe jeugdwerker zal hierin een grote rol gaan spelen om deze zaken uit te voeren en te begeleiden.

16-21 jaar: werving voor belijdeniscatechese wordt ook nadrukkelijk door de dominee opgepakt. 2014-2015 is hierin een overgangsjaar. Samen naar EO jongerendag. YA en follow up. Jeugdouderling gaat een avond in een café zitten met deze doelgroep om voortgang seizoen 2014-2015 met ze te bespreken in een ongedwongen sfeer.

Wellicht goed om een soort van groep voor komend jaar aan de orde te stellen als tussenfase voor belijdenis catechese.

In gezinsdiensten moet de rol van de ouders in het geloofsleven meer onder de aandacht worden gebracht. Dit wordt ook kenbaar gemaakt bij betrokken organisatie van deze diensten. Bij de overstapdienst zal er ook al aandacht aan worden geschonken door de jeugdouderling.

In 2015 gaan we een socialmediadienst organiseren op een avond dat er geen reguliere dienst staat gepland ivm de nieuwe roosterregeling. Medewerking zal worden verleend door Switch. Zij zullen op een ludieke manier uitbeelden wat soacial media in positieve en negatieve zin

met je kan doen. Daarna in verschillende groepen doorpraten over het geen gezien en besproken is. Willem is hiervoor contactpersoon.

De verschillende enquêtes gehouden onder de jeugd geven aan de leiding ook de nodige informatie en input om te zien wat er onder de jeugd leeft.

Conclusie:

Over het geheel gezien willen we op korte termijn bereiken dat

de communicatie tussen de verschillende geledingen beter verloopt door meer bij elkaars meetingen/vergaderingen te zijn en

Zoek meer te betrekken bij het totale jeugdwerk beleid.

Begeleiding van jeugdmedewerkers en het aanbieden van trainingen op structurele basis.

Jeugd meer kennis van Bijbel bijbrengen

ouders meer betrekken bij voorgaande en ook avonden aanbieden om hen hierbij te ondersteunen en te klankborden.

jeugd 16+ klaar te stomen voor belijdenis middels een groei groep als tussenstation

aanstellen jeugdmedewerker om meer slagkracht te realiseren

Doelstelling lange termijn:

meer betrokken ouders en jeugd bij de kerk

meer samenspel tussen de verschillende geledingen in de kerk en jeugdwerk zodat er minder eilandjes ontstaan.

krachten bundelen in het werkgebied van de verschillende kerken om zo ook duidelijker naar buiten te treden.

BIJLAGE 7

BIJLAGE 7A en B

Toekomst jeugd in de Goede Herderkerk

Door: Helma Riphagen & Annemiek Overeem

Datum: 27 april 2013

Naar aanleiding van de avond die medegeorganiseerd is door JOP hebben we het plan opgevat om ook de jeugd om input te vragen voor de toekomst van de Goede Herderkerk. Dit alles onder het mom: praat niet over ze, maar met ze!

Aanpak

Op donderdag 25 april hebben we de laatste catechisatie besteed aan de toekomst van het jeugdwerk. Om de avond te stroomlijnen hebben we een brainstormsessie gedaan met de gouden regels:

- Elk idee is een goed idee
- Hoe ongewoner het idee, hoe beter (haalbaarheid komt later wel)
- Geen 'ja maar', maar 'ja en' (dus andermans ideeën zijn prima)
- Gebruik van andermans ideeën mag om nieuwe ideeën te bedenken
- Laat elkaar uitpraten

Tijdens de brainstorm zijn vier vragen gesteld, namelijk:

1. Nu is er elke zondag een ouderwetse kerkdienst en af en toe een dienst voor tieners of voor de jeugd. Stel dat dat nou andersom was. Voor wat voor soort dienst zou jij elke zondag je bed uitkomen of je favoriete TV-programma voor willen missen? De vorm/tijdstip/etcetera mag je helemaal opnieuw bedenken.

2. Bedenk zo'n andere opzet voor catechisatie dat je je vrienden van school, voetbal of paardrijden ermee naar toe zou willen nemen. Hoe ziet dat er dan uit? Op welke dag en welk tijdstip zou je dat dan willen? En wat voor naam zou je dit dan geven in plaats van catechisatie?

3. Op welke manieren ontvang je het allerliefst je informatie over activiteiten in de kerk? En hoe ziet dat eruit?

4. Stel je zit met een vraag en je wilt weten wat Jezus in die situatie zou doen of je wilt weten wat daarover in de Bijbel staat, van wie zou je dan een antwoord willen krijgen? (je eigen ouders, je vrienden in de kerk, iemand van de kerk, een vast contactpersoon, inloopavond, online via facebook/ ...)

Resultaten

Vraag 1

- interactieve dienst (dialoog, reactiemogelijkheid)
- twitterdienst (is mogelijk met afgesloten account)
- geen orgelmuziek, maar band
- liever opwekking en eigentijdse muziek
- hedendaagse popmuziek, maar dan een Christelijke versie
- bijbel op de smartphone
- persoonlijker, nu is het zo massaal
- bekende Nederlanders als dominee
- persoonlijke getuigenissen (persoonlijk verhaal van iemand)
- afkondigingen hoeven niet in de dienst, kan ook op een andere manier
- kortere preek

- een pauze
- koffie/thee/limonade in de dienst
- avondmaal voor jongeren, zonder alcohol
- meer comfort, dus weg met de houten banken

Vraag 2

- Disco met Christelijke muziek (o.a. Opwekking)
- Niet in de consistorie
- Meer jongeren bij elkaar, maar niet stampvolle Upstairs
- Drankjes
- Iemand die een inspirerend verhaal vertelt (kort, praatjesmaker)
- Spelletjes
- Cabaretier
- Film kijken
- Over de streep (net als het TV-programma)
- Kennismakingsspellen aan het begin van het seizoen
- Serieuze gesprekken wel elke keer in eenzelfde groepje (anders moet je je verhaal elke keer opnieuw vertellen/vertrouwensband)
- Interactief

Vraag 3

- Whats App
- Twitter
- Facebook
- Alles wat op de telefoon binnenkomt is prima
- E-mail (maar hier was niet iedereen het mee eens, want die lezen ze toch niet)
- Mondeling
- Eigen radiozender
- Nieuwsbrief (maar niet de Youth Flash, want die is saai)

Vraag 4

- Vertrouwenspersoon
- Briefjes met vragen in een brievenbus. Daarna neemt iemand van de leiding contact met je op.
- Google

Overige input

Upstairs mag wel wat vrolijker geveerd. Het is zo saai bruin.

Graffiti op de muur om het wat leuker te maken.

Een kort onderzoek

naar de beleving van catecheten van hun werkzaamheden in de GHK Epe

Voorwoord

N.a.v. een masteronderzoek aan de PThU m.b.t. de geloofsbeleving van catecheten in de praktijk van de catechese heeft een interview plaatsgevonden met een tweetal catecheten van de GHK in Epe. Dit verslag is daar een weerslag van en geeft aan het einde een aantal aanbevelingen.

Het is een interview geworden met twee catecheten gezamenlijk. Zij vulden elkaar waar nodig aan en in het verslag is hun inbreng te zien als gezamenlijk.

Doel van dit verslag is de GHK in Epe te helpen bij de optimalisering van het catechesewerk door aandacht voor de catecheet. Onder het motto: het kan altijd beter. De nadruk ligt in dit onderzoek op de ondersteuning van de catecheet, omdat die een sleutelfunctie vervult in dit werk, als brug tussen jongere en kerk. In de eerste plaats heeft hij of zij een bijzondere verantwoordelijkheid om jongeren houvast te bieden in het omgaan met en verwerken van diverse opvattingen en belevingen waarmee zij om hen heen te maken hebben. Hij of zij heeft er een mooie taak aan om deze in verband te brengen met de bestudering van Gods Woord en de traditie van de eigen lokale geloofsgemeenschap. In de tweede plaats kan de catecheet als vertegenwoordiger van een oudere generatie binnen de lokale gemeente een unieke bijdrage leveren aan de geloofsontwikkeling van de jongeren. Uiteraard is er meer dat belangrijk is bij de catechese, maar dit verslag beoogt niet volledig te zijn. In de aanbevelingen wordt een aanzet gegeven tot verder nadenken.

Inleiding

Er is de laatste jaren een aantal ontwikkelingen in het catechesewerk, die zeker aandacht vraagt. Zo wordt er gesignaleerd dat de catecheet er niet langer vanuit kan gaan, dat de catechisanten overtuigd zijn van het belang van de bijbel, van het geloof en van de kerk voor hun leven en dus ook niet van het belang van de catechese. Dat was al eind jaren '90 van de vorige eeuw, en deze trend heeft zich doorgezet. Inmiddels lijkt het zo dat ook de ouders steeds meer in verlegenheid zijn rondom het belang van bijbel, geloof en kerk en de overdracht daarvan. De vanzelfsprekendheid van het volgen van catechese is daarmee verder onder druk komen te staan. En de rol van de catecheet, en diens gelovige invulling van zijn werk, is van steeds groter belang geworden, terwijl deze in dezelfde wereld staat als de ouders en de catechisanten.

In de kerkorde, ord 9-3 staat:

5. De catechese wordt gegeven onder verantwoordelijkheid van de kerkenraad, in de regel door de predikant. De kerkenraad kan de catechese geheel of ten dele opdragen aan daartoe bekwame leden van de gemeente of aan daartoe opgeleide leden van de kerk.
6. De in het vorige lid bedoelde gemeenteleden worden met het oog op hun werkzaamheden in de catechese begeleid door de predikant of een daartoe aangestelde kerkelijk werker.

Hieruit valt blijkt dat de catecheet:

- Bekwaam moet zijn / opgeleid
- Begeleid moet worden door de predikant of kerkelijk werker

Hieraan is de het interview aandacht besteed.

De kerk heeft sinds de jaren '90 van de vorige eeuw kennis gemaakt met de Alpha-cursus. Deze is ontstaan in de anglicaanse gemeente in Londen, genaamd Holy Trinity Brompton. Momenteel doen ongeveer 500 kerken in Nederland op de een of andere manier mee met deze cursus.

De catecheten die geïnterviewd zijn hebben hiermee ervaring en deze ervaring is belangrijk voor de wijze waarop zij catechese geven.

Voor begrip van die ervaring en de wijze waarop dat een rol speelt, is het goed om kennis te nemen van de Alpha-methode, en wat dat betekent voor de catecheten. De Alpha-cursus wordt niet gegeven door eenlingen, maar door een team van gemeenteleden, waarbij mensen met heel verschillende gaven aan bod komen: onderwijs en evangelisatie, maar ook gastvrijheid, dienstbaarheid en (heel belangrijk) luisteren, bemoedigen en gebed. Dus cursus is daarmee ook voor teamleden laagdrempelig – zij kunnen op hun eigen wijze een bijdrage leveren en worden hierdoor opgebouwd in het geloof. De functie van het team is daarnaast voorbede (er wordt dagelijks voor alle deelnemers gebeden) en het zijn van een voorbeeld. Als team proberen ze de liefde van Christus uit te stralen. De jongeren 'lezen' namelijk – en dat is ook in andere onderzoeken de uitkomst - eerst ons leven voordat zij bereid zijn om naar ons te luisteren. Ten slotte is er ruimte voor ervaring. Ook dit sluit aan bij de cultuur waarin wij leven. Mensen hebben een afkeer van institutionele en traditionele vormen van geloof, maar hunkeren naar religieuze ervaring. In de Alpha-cursus is het hele groepsproces een belangrijke ervaring van christelijke gemeenschap, waarin liefde bewogenheid en zorg voor elkaar gestalte krijgen. Daarnaast opent het onderwijs over de Heilige Geest veel mensen de ogen voor de realiteit van Gods tegenwoordigheid in hun eigen leven. De momenten van gebed spelen hierin ook een belangrijke rol.

Het interview

Geloofsmotivatie

Voor de geïnterviewden speelt geloof een rol in de motivatie. De gemeente, zo zeggen zij, is bekend met de actieve rol die de catecheten speelden met 'jongeren en geloof'. Beiden zijn door de Alphacursus gemotiveerd geraakt om kinderen met geloof in aanraking te brengen en vinden het belangrijk dat de kinderen zien hoe zij hun geloof beleven. Vertellen hoe je geloof in je leven probeert toe te passen. Die motivatie hebben beiden, en het inspireert ook om door te gaan. Hun motivatie wordt ook gestimuleerd door de gesprekken met de jongeren, zo zegt een respondent : *“Ze zijn allemaal 16 jaar, allemaal met hetzelfde te maken.*

Schoolervaringen enzo. Je kunt wel heel gericht over dingen praten. Vind het ook wel mooi dat ze er met mij over willen praten.” “Ik vind het leuk om iets mee te geven. Maar de dingen die dan uit de groep komen, die doen wat, dat vind ik zo mooi om zo met jongeren bezig te zijn. Er gaat eigenlijk geen week voorbij dat ik er geen zin in heb”. “Het stimuleert me om zelf dingen te onderzoeken en mijn eigen geloofsleven te ontwikkelen. Ik vind het gewoon leuk.” “Gesprek is leerzaam, ook voor mij. Hoe zie jij het? Pas ging het over of je God in je leven ziet. De jongere zei: “Mijn ouders zeggen het, hier zeggen ze het, in de kerk, maar ik zie het niet”. Dat vind ik interessant. Dan leg ik uit waar ik God in zie. Dat is dan wel onderzoek en groei voor de jongere goed, met elkaar in gesprek over hoe dat werkt. Dat je voorbeelden geeft van nou, zo ervaar ik het. Geloof is persoonlijk, iedereen beleeft het op zijn eigen manier.”

Het valt op dat bij geen van de catecheten (ook in andere gemeenten) navraag gedaan is naar hun geloof of dat er vanuit de kerkenraad of predikant persoonlijke aandacht is voor hun geloof. Geen van de betrokken predikanten is inhoudelijk of wekelijks bij de catechese betrokken.

Er wordt vanuit de kerkenraad of predikant ook niet gevraagd naar wat er leeft onder de jongeren of welke thema's zij in de catechese behandelen.

Gebed

In het interview dat in deze gemeente gehouden is, speelt (gezamenlijk) gebed een opvallend grotere rol dan in andere gemeenten. De Alpha-methode is daar wellicht oorzaak van. Er wordt voor de voorbereiding gebeden, voor aanvang van de les, met de jongeren en ook achteraf. Beide respondenten ervaren dat als prettig en zinvol.

Methode

De respondenten blijken hun materiaal uit de Alpha-cursus te halen en uit wat er vanuit de jongeren op komt. De rol van de eigen beleving is groot, en speelt een nadrukkelijke rol in de voorbereiding. En dichtbij de bijbel te blijven. Een van de respondenten geeft aan dat niet te theoretisch te doen. Meer vanuit: wat betekent het voor mij? Over de voorbereiding vertelt diegene: *“Je bent er gewoon mee bezig. Het zet mij ook weer aan het denken. We hebben het over de dingen, van straks na de dood. Daar moet ik over na denken.” Oké Heer, wat moet ik nou,” denk ik. Het stimuleert me om zelf dingen te onderzoeken en mijn eigen geloofsleven te ontwikkelen”*.

Er is geen aandacht voor een geloofscurriculum. Vanuit de kerkenraad wordt hier geen opdracht toegegeven. Dat betekent dat er ook geen evaluatie daarop plaatsvindt. Het gebrek aan kennis komt bij bijna alle respondenten aan de orde. Het feit dat het hier gaat om kinderen van min of meer gelovige ouders, kinderen die zondagschool gehad hebben en naar de kerk gaan, en dan toch zo weinig weten. Bij de uitleg van het Alpha-concept, sprak bijna iedereen erover dat ze in de situatie van hun kinderen ook het missionaire bijna nodig vinden. Ze schrikken bijna zonder uitzondering van het kennisniveau van de kinderen. De oorzaak daarvan leggen ze in de thuissituatie, of ook wel bij de catechese zelf. Uit het interview: *“Geloof is niet meer zo vanzelfsprekend. Daar loop je tegenaan. Dat dingen thuis niet meer worden verteld. Dat jongeren achterin de bijbel Genesis zoeken. Gaat om kinderen die al jaren naar de kerk gaan, uit een gelovig gezin komen, naar de zondagschool geweest zijn. Dat is een eyeopener, dat ze echt niets wisten. Wel confronterend. Thuis wordt niet meer Bijbelgelezen”*.

Geloofsbeleving en praktijk

De geloofsbeleving in relatie tot de praktijk is niet evident. Bij geen enkele geïnterviewde speelt het samenbrengen van geloofsbeleving en activiteiten in catechese een prominente rol. De initiële gedachte achter de vraag was te achterhalen hoe de ontmoeting van catechisanten en de praktijk van het christen zijn elkaar beïnvloedt en hoe en of dat effect heeft op de beleving van de catechisant. In de praktijk van de geïnterviewden was dit niet of nauwelijks aan de orde.

In deze gemeente willen de catecheten heel graag de praktijk van het christen-zijn voor de jongeren aanschouwelijk maken. Dat heeft voor hen te maken met de omgang met levensvragen. Niet met de kerkelijke praxis van diaconaat en liturgie. Wel met missionaire activiteiten *‘De straat op gegaan met beschuit met muisjes’*. En ook met gemeenschapsvormende activiteiten als een opwekkingsweekend of hulp bij gemeenteprojecten. Zo nu en dan worden de catechisanten gevraagd om hun bijdrage aan een kerkdienst of creatieve werkvormen. De catecheten ervaren daarbij soms dat de creativiteit of ‘het andere’ stimuleert. De gedachte dat de praxis vooral zinvol is voor oudere jongeren is overheersend bij mijn respondenten.

Aanbevelingen

Op basis van de interviews kan een aantal aanbevelingen gedaan worden om catecheten te ondersteunen bij hun werk – zonder dat dit een enorme investering hoeft te zijn. Allereerst is het bij aanvang van de taak, zinvol om catecheten te vragen naar hun geloof, hun motivatie en hun verwachtingen. Daarmee neemt de kerk serieus dat zij van catecheten verwacht dat zij ‘authentieke identificatiefiguren’ zijn en dat zij daarom ook gevraagd worden. Dit versterkt de al aanwezige intrinsieke beweegredenen, en biedt degene die vraagt

(in dit onderzoek is dat meestal de jeugdouderling) ook gelegenheid om eventuele deskundigheidsbevordering aan te bieden. Dat kan gaan om didactische vaardigheden, maar ook om gewoon praktische hulp of geestelijke begeleiding. Dat laatste kan helpen om de eigen geloofsidentiteit te versterken en zo de catecheet te helpen diens eigen geloofsbeleving in te brengen in de catechese.

Uit de gesprekken komt naar voren dat de gebruikte methode niet tegemoet komt aan vragen en behoeften van de catecheet m.b.t. de catechese. Het leven als een gelovige in de praktijk, bijvoorbeeld in diaconale activiteiten, liturgie of in gemeenschapsbevorderende werkvormen is niet vanzelfsprekend. Daar zou in de gemeente aandacht aan moeten worden besteed – gemeenschappelijkheid bevorderen ook in gemeenteactiviteiten is belangrijk.

Dat brengt tot het volgende punt. De catechese kan meer deel uit maken van de gemeente zelf. De ‘methode’ waarmee in de GHK gewerkt wordt laat een mogelijkheid liggen om een geloofscurriculum te verwoorden en zo op dat terrein de catecheet te ondersteunen. De cognitieve aspecten van catechese komen relatief weinig aan de orde. Er zijn ook catechisanten die juist op dat terrein geïnteresseerd zijn en gemotiveerd kunnen worden. Een combinatie met volwassencatechese die aansluit op de jongerencatechese kan het gesprek thuis wellicht op gang brengen. De catecheet kan het niet alleen, de geloofsopvoeding. De hele gemeente en zeker ook de ouders spelen een grote en belangrijke rol. Er wordt momenteel onderzoek gedaan naar geloofsopvoeding in het gezin, daar is ook in deze gemeente behoefte aan, zo blijkt uit het interview.

Niet alleen het benaderen van potentiële catechetten vraagt om zorgvuldigheid, maar ook het onderhouden van contact met de catecheet tijdens het kerkelijk seizoen zou in de agenda van de verantwoordelijke ambtsdrager moeten worden opgenomen. Dit voorkomt ‘doormodderen’, zorgt voor een antenne voor wat er in de gemeente leeft en geeft ook de gelegenheid om gemeentebreed met de thema’s van catechese bezig te zijn. Een aantal catechetten geeft in de interviews aan dat zij door de preek geholpen en/of geïnspireerd worden bij de voorbereiding van de lessen. Het voordeel daarvan kan vergroot worden, als dit in de voorbereiding van de zondagse dienst bij de predikant een rol speelt. Bijkomend voordeel is dan dat het niet leidt tot een onmiddellijke verzwaring van het takenpakket of de tijdsinvestering van predikant of catecheet. En zo wordt ook het thuisfront van de catechisanten – duidelijk een zorg in de interviews - meegenomen in de thema’s die spelen rond geloofsoverdracht.

Ten slotte

De GHK steekt positief af in motivatie bij de andere onderzochte gemeenten. De catechetten zijn enthousiast, zowel over hun geloof, als over de lessen, als over de kerk. Dat is een groot goed en alle reden om te koesteren en verder uit te bouwen en vruchtbaar te maken. Alle reden ook om optimistisch te zijn over de mogelijkheden om de catechese te optimaliseren.

Arnhem, mei 2014
Magda Hazeleger

BIJLAGE 8

Profiel- en taakomschrijving jeugdmedewerkers voor de verschillende doelgroepen deel uit maken van beleidsplan 2013-1017

In dit document staat beknopt beschreven welke eisen er aan jeugdmedewerkers worden gesteld voor de verschillende doelgroepen binnen de jeugd van onze kerk.

Doelgroep 0-4 jaar: dit betreft voornamelijk de kinderopas binnen onze kerk. Wenselijk is het om een mix te hebben van ouders en ook vooral jeugd in de leeftijd van 12+. Zij kunnen op deze manier warm gemaakt worden voor het leveren van een bijdrage binnen de verschillende groepen. Ook kan hier al inzichtelijk worden welke jeugd geschikt is om door te stromen naar de andere doelgroepen om daar leidinggevende taken te gaan vervullen. De eisen aan medewerkers voor deze doelgroep zijn vooral betrokkenheid en oog voor kleine kinderen. Een leidinggevende die bovengenoemde invulling met leidinggevende en delegerende kwaliteiten is zeer gewenst.

Doelgroep 5-10 jaar: dit betreft een doelgroep die nog openstaat voor het leren van feiten en kennisoverdracht op een spelende wijs. Voor de zondagsschool is het dan ook wenselijk dat hier leiding aanwezig is met educatieve kwaliteiten of leiding die ervoor openstaat om hierin getraind te worden. Dit is zeer essentieel voor de verdere opbouw van het geloofsleven van onze jeugd. Leiding van de zondagsschool moet hierin steeds voorzien en ook de behoefte bewaken voor training en overleg. Voor de kinderen van groep 5 en 6 is het belangrijk dat er een mix is van jeugdige leidinggevers die dicht bij hun leefwereld staan icm leiding die kan handhaven.

Voor het kinderkoor is leiding nodig met muzikale kwaliteiten en gevoel voor omgaan met kinderen van deze leeftijd.

In club Zuuk is het de profielomschrijving hetzelfde als voor de zondagsschool zoals hierboven genoemd. Wel is het prettig als leidinggevende uit de gemeenschap Zuuk komen.

Doelgroep 10-12 jaar: Is gelijk aan doelgroep zoals beschreven onder doelgroep 5-10 jaar. Wel is er een verschil in educatie omdat deze jeugd al meer hun eigen mening heeft. Leidinggevers zullen hier dus in staat moeten zijn om duidelijker aanwezig te zijn in de groep en educatief nog sterker te zijn. Educatieve kwaliteiten zijn dus essentieel en educatiemethodes die passen in en bij de leefwereld van deze doelgroep. Voorkeur gaat dan ook uit naar leidinggevers tot een leeftijd van ongeveer 30 jaar of een mix van jongere en oudere leidinggevers in één groep.

Doelgroep 13-16 jaar: Deze doelgroep is zeer gevoelig voor de wereld om hen heen, gaan naar voortgezet onderwijs en zijn nadrukkelijk hun mening aan het vormen. Leidinggevers moeten dus echt feeling hebben met deze doelgroep. Leidinggevers moeten bij voorkeur zelf kinderen uit deze doelgroep hebben of hier ervaring mee hebben. Ook kunnen de iets oudere jeugd van 16+ een belangrijke voortrekkersrol spelen voor deze doelgroep en deze deel uitmaken van de leiding aan deze doelgroep. Deze mix is de meest ideale oplossing om goed contact te houden bij deze doelgroep. Dit geldt zowel voor de catechese, Youth Alpha als de tienerdienst en club 2gether.

Doelgroep 16+ : Deze doelgroep is veelal bezig om hun eigen mening verder te ontwikkelen en krijgen vandaag de dag ongelofelijk veel prikkels te verwerken. Ze betrokken houden bij onze kerk eist dan ook behoorlijk veel van de leiding: Leiding dient educatief zeer goed onderlegd te zijn. Zich optimaal te kunnen verplaatsen in de denkwereld en belevingswereld van deze tieners. Te willen en kunnen communiceren op de manier zoals zij dat doen. En een voorbeeldfunctie te zijn voor ze, daar zijn deze tieners zeer gevoelig voor. Een mix van jeugdige leiding aangevuld met ervaring is een zeer goede mix. Waar nodig wordt op dit

moment samengewerkt met andere kerken, mede om meer slagkracht te hebben. Een combinatie van leidinggevenden dient dan natuurlijk met andere kerken te worden afgestemd voor een juiste mix van leidinggevenden. Een eventuele gemeente groe jeugdgroep kan zichzelf bedruipen mits er binnen zo'n groep een peer-leader is. Deze moet leidinggevende kwaliteiten bezitten in initiatieven nemen en een natuurlijk overwicht uitstralen voor een groep.